

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

םייתוכ תונב קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חרושי נרה להרמב"ן ז"ל פרק המפרת

פו

זה"ר חב"ד ז"ל כתב דאיכא לתרומי דכיון דלאו פסיקא להו דאי אתמי
 בימינו להא טבילה לא חשיבי כ"כ היכי דתרינין בטוטה כפ"י בתרא
 וזה הלשון נכון בעיני דכ"ס דקא חפשי טבילות מהדרי לאפשי בהו טובא
 וכ"ה דלא חפשי בהו טפי לא חשיבי לה ונפס הרב חתנו ז"ל תירץ דכין
 השמשות דר' יהודה אפליגו ב"ס וכ"ה ב"ס סברי כר' יהודה דספיקא הוא
 וכ"ה סברי כר' יוסי דכין השמשות דר' יהודה יתמה הוא ולכך ליתא
 לטבילה יתירתי ועומק גדול הוא אלא תימא גדול הוא היכי שפיק מיניה
 תלמודא זה הלשון הרב ז"ל: איירי דפתח בשבוע מסיק לה איירי
 דפתח טמא תנא טהור פ"ו וה"ה דלענין כ"ה טבילות דכ"ס ה"כ הוא
 קמ"ל בעשרה שבועים כולם טמאים או טהורים לא משום דכפי ליתמא
 קמ"ל לאר"ל לא קודם לכן ולא לאחר כן משום השמשות דאמרן מנא
 הכי וה"ק בתוספ' כיון דמינו עשרה שבועין נפשי להו טבילות שהרי
 שבוע ט' דתמא הוא ג' ימים ראשונים שבו איכא לספוקיהו בסוף לידה
 ותחלת דיה ויום ל' תחלת כדה ונחללת לריכה טבילה לג' ימים בשבוע
 שערי ותרירו עד סוף שבועי קחשיב לאחר פ"ל חשיב דהא לא תננה
 אלא חב נדרה וכ"ס דמינו דמרינו לקמן לטבילה דילמא סומרת יום כנ"ה
 והא דקשיב יומא קמא דמרינו לקמן בסוף דלא מיררו ב"ס לא בלידה
 אלא לחו לב"ס מקשיב דהא אינהו לא ויכה גדולה ולא זכה קטנה קחשיב
 אלא וילדת כובב בלחוד כדאמרן אלא לב"ס בעינן דהא דמתרנין ויכה
 גרדמה לא קחשיב לב"ס לא נריכין לתימא הכי אלא דמקמי תשמיש
 קחשיב בולחו ולבנת תשמיש לא קחשיב א"כ השתא דתשיב להכי

סליק פרק המפרת

פרק בנות כותיים

דף לא ע"ב מתניתין • בנות כותיים נדות מעריסות •
 למיטוטא וקסבר ר"מ כותיים גירי אמת הן דהכי אסיקנא בכ"ק (דף לא)
 לדידה ויזין סהן גירי אמת הן מטמאות כדה מן התורה יס לחוס
 לספיקו והיינו בני דקתינו און חייבין עליהן על ביאת מקדש מפני
 שטומאתן בספק • וא"ת ולמה העמידו משנתנו לר"מ לחוד דחיים
 למיטוטא • והא אפילו לר"אויס נמי אית ליה בנות הכותיים כד' מעריסות
 כדאחרין בפ"ק דשבט (דף טו"ג) גבי י"ח דבר לר"אויס כלרי להו ואמר
 ר' נחמן בר יצחק בנות כותיים כד' מעריסות זו כיוס גורו כלומר גיריה
 בעלמא כד' שלא יטמאו בהן או גיריה משום מיטוטא סהן טמאות • י"ל
 כיון דמתני' קסבר כותיים גירי אמת הן דהיינו סבריה דר"מ ור' יוסי
 שמעינן ליה דפליג עליה וסבר גירי אמת הן כדאיתא במנחות דפרק ר'
 ישמעאל (דף טו"ו) ובתקומות אחרים הילכך יתאן לן לחוקמא לדידה
 ומריכא • ועוד דאיהו סתם מתני' ולא למתקל תנאי מעלמא ומש' גורת
 ר"ח דבר • ועוד דקתיב לה דומיא דסיפא דכותיים עלמא והתם לאו גיר'
 אלא ריבא הוא לחוס לספיקו • וזה שכתבנו לפי גרסת תקנת הספרים
 אבל מהרבה מן הספרים הגוונים שלא נחלל שם במש' שכת' אותה הגרס'
 כ"ל ואפ"כ השכון י"ח דבר עולה לן יפה •

דף רב ע"א שניא • מתנא איילנות ומגלא פוגעין בערוס •
 פירשתייה בתחל' מסכ' יבמות • דא נמי
 מיטוטא דכתיב הוא דתניא מעשה והטבילה קודם לאתא • וא"ת שחא
 משום גיטות אמה בה הטבילה לכוכה בתרומה • י"ל שידועין היה
 בגמרא שלא בא ר' יוסי אלא להטיר על סומת עמה והכי קתיב מעשה
 היה דפרשת נדה והטבילה קודם לאתא • ולא אטבילה בלחוד אסחיד
 אלא אפרשה אסחיד דאי לאו הכי פשיטא ותא חזי האן גרדא רבה מסחיד
 עליה • א"כ און דרכן של בני אדם להפרישה מאמה אלא לכך הטבילה
 שלא מטמא את הבנים שגונות בה ומגפנות אותה ויחזור ויטמאו הן
 שהרי היא ראשון ואין מטמאה אדם • ואותה שבפומבדית נמי מטבילה
 לטומא' גופה אינה נריכה להפרישה מאמה כדמפר' ז"ל: ולא יחללו
 את קדשי בני ישראל לרבות את הסך ואת השותה • י"ת שהיא אסתמתא
 דרבנן דהא קי"ל גבי יום הכפורים דאטבילה וספיה לחוריית' ובכרת ואין
 טובה בכלל שניה • ויש לפרש א"כ שנתרבה סיכה כשתיה לענין
 תרומה מריבוי הכבוד לשחר א"כ שנתרבה סיכה כשתיה לענין
 ובשמן בעלמא דשידך נמי בכל התורה היא חלי אסתמתא בעלמא היא
 מדבריה קבלה ומיאו ודאי מכיון דאחרין גבי תרומה גופא מולא יחללו
 ואיבעית אימא מוכשמן בעלמא דשידך נמי אשתא דכולה רבנן היא • ומאחר

פכתמי סכרות הללו מנלתי בפ"ב מתסכת מעשר שני שאתרו כירושלמי
 לענין מעש' וינהרדו וסיכה והתור' קראמו חכילה ואינו מחזור וא"ת מחזור
 ולקן עליו חוץ לחומ' וכו' • ווייתתי נמי התם והכתיב סוה סיכה לשמ' לאסור
 ולתשלומין לא לטובש יום הכפורים ומקשי והכתיב לא יחללו מ"מ לבית
 הקדש והשמה • א"ר יוחנן לית כאן לאסור וכו' • משמע דסיכה כשתיה
 דרבנן ואינה מחזורת מן התורה • תמיהה לן לר' יהודה שמתעל כנו של רבי
 יוחנן בן ברוקא דדריש לומר כל שהוא זכר לנקה כל שהוא נקבה וא"ל
 דגבי זכה למה לי • וכי תימא לא דריש וכו' • א"כ און איש מטמא בדם
 ובאורם מנא ליה •
ע"ב למעוטי
 אשה מלובן • מנלתי בתוספות שמקשים למה
 לי מיטוטא והרי מלובן ה' דמים טמאי' באשה
 ומו לא • וי"ל דהכי דאינו דם הוה אמי בק"ו ומה איש שחינו מטמא
 באורם מטמא בלובן אשה שמתמאה באורם ואינו דין שמתמא בלובן ודם
 טהור כבשה מיתוקם בירוק ודיה כך השיב ר"ס לר' יהודה שמתעל כנו של רבי
 והס הקשו בתוספות והא ק"ו פירכא הוא מה לנקבה שכן אינה מטמאה
 בראיות כבימי' כדאחרין בסמוך • ואמרנו גלויי מילתא בעלמא היא
 דאחד איש ואשה מטמאין בלובן כיון דמתוקם דם טהור ספיר • ולא
 מחזור לי דלם לובן טמא משום נדה כ"ס דיוק ודיה שכולן לא נטהרו
 אלא משום שאינן אלא לובן וכ"ל דמ"ה אינטרין ימורח דאי משום הא
 דה' דמי' לא הוה ממעט' אלא מטומאת כדה ועדיין היינו מטמאי' באשה
 מדיון שכתב זרע או זוב של איש היינו מטמאין לטהרות ולא לבעלה ומיניה
 ממעט ליה • ומ"ת יפה הר"ב ז"ל תלמדנו דאי לא ילפי מהדדי מנא תיסי
 לובן באשה ואורם דם כאיש דאגטריכו קראי למעוטיבכו • ואמרנו
 בתוספות שעוד שאלו בכל מקום ואין לרבות וכאן למעט הסיב לו כ"ס
 כיון דלא אגטריכו לרוביא מפרשין להו לקרא דייפר ואיש ואשה למר
 אשה דוקא אמרתי ולא איש איש דוק' אמרתי ולא אשה • פשיטא דהא
 קא דרם להו • פי' לאו פשיטא מגופא דמילתא אלא פשיטא דכל דקא
 דריש להו תחמת דריבכו למדרם דתניא בת"כ אשר יטב עליו הזב אין לי
 אלא יושב ומגע מניין לטערה מוסבות זה על גב זה ואפילו על גבי אבן
 מוסתה ת"ל והיושב על הכלי אשר יטב וכו' • ומשום דמילתא רגילה היא
 בתלמודא הוא קאמרין פשיטא דלא ה"ל הכא למיתבי אלא שמשמ' מדרסי
 ובפי' עולוינו של זב שמתעי בדריס רביס והנכון מהם מה שחמרו מעם
 ר"ס ז"ל שהוא דבר הנשא עליו כיון הוא בכף מאזינים ומשכבות ומוסבות
 בכף שניה וברשו הן טמאין מדרם כרע הזב וזה עולוינו של זב ומטהאין
 אוכלין ומשקין • ואתיבן למיבטי מגלן דתניא וכל המונע בכל אשר ייכה
 מחתיו מתי' תחתיו אלימא מחתיו דוב דהיינו משפך מתי' אשר ייכה
 במשכבו נפקא • ואי קשיא לך דארכא הוא מטמא בגדיס דכתיב ביה
 יכבס

הרושי נרה להרמב"ן ז"ל פרק בנות כותים

כלקמן . וכן כתב הרמב"ן ז"ל שילדת זמן הזה הרי היא ליונק
בזמן זרביה טבעה נקו :

הרמב"ן ז"ל

דמיא ואין ברואה אחר דם טוהר שדים טעמי
קצתו בחוססת אם כן מניקה אחרת לרובץ
פמחוק סלס טעמי וכל אחר דם טוהר היא רואה לעולם וכל ספק
בזו אחרת בבריות סמים בימי שוכרה ואלת בימי מניקה וכו' לת' לי
הפסקה דשומת והא אחר ימי טוהר היא רואה ומקמי לה כרבי תלמי
ובשלימה מניקה ובגן שמת בנה וילדו רואה אחר ימי טוהר ליה טעמי
ולי נראה דה"ק קיימת לן דלא אמרו דיון טעמן לא ברואה ראשון וקאמר
שמה שם רואה אחר דם טוהר אינה ברואה טעמי אלא ברואה ראשון
ודיה טעמי והוא הפסקה בדינה בטעמי וכן נראה פירוש'ו ל' ובין
הוא לומר דאין חלופתה דר' תלמי ור' יוסי כלין כל ימי טוהר ימי
מניקה קאי ומתיר לה רב בדליבת שפוח' וכן פירש'ה בימי טוהר דין
שלא רואה לובט לטעמי כלל . ואף על פי דלא הפסקה נמי בדמפרס
לה ואולי :

ע"ב אמר

רב כהן ליומא ושמואל אחר חייבין שמה טעמי
איבא דקשיא ליה לרב ז' ויחזק אחזי לא חייבין
שמה טעמי והא חייבין שמה ויקבץ האלד . והנה הרי זה יגיש טעמי
אחת קודם מיתמי אחרת לכלל כתרומה מיד אלוהא חייבין שמה ומה
ולאו מילתא היא דהאם טופו למוות סהכל למוות כן עומדין חל בלן
אדרבה טופו להקשות כשמתקרב ללידה והא דהדר ביה רב לקמן
כרעה לי דלגבי שמואל הדר ביה וחיים שמה טעמי ואף על גב דמתמיאן
איבא לתימר מסבא דחייבין שמה טעמי דאי ס' ד רב לקולא הדר ביה
אחזי גרייה רב חסי ומתי האי דאמרין עבד טבאח כותיה הא חומרא
בעלמא הוא דעבד : כל שחל קושיא לכותב' ב' שנה וכו' . פיר'
רס'ו ז' כל שקשה אפילו שעה' בלול כניטב'ג' אפילו בל ימים טול'
בשמי ובעה ח' חליל' ד' להבלתה תעת לעת ילדה' חין זו וילדת טוב
דבעין סופי כל יום'ג' המביא לידי זכיה . פי' לפי' לאו מאוס דפני
הכניא ליה ויום כלילי שבת ויומו דלמ' כן הייט' דר' יאסע' אלא מאוס
דבעי כל יום'ג' בשמי' ואם קשה ב'ג' אפילו שבת ב'ג' כלילי שבת ויומו
אינה זמא שאין קושי טעמי קופע אומה ונה ובכח'ג' לאו כיה זכיה עד לחיל
ג' אח' כ' בשמי' קושי' ספסל'טי' אינו קובע בלידה ולא מנטרף עד יום
ד' לקבוע מידה והיינו דאמרין לקמן לעולם בראתיה והא קמטעין לן חף
פ'ג' דאחזי קושי ב'ג' אם שפחה ממת לעת טוהרה לאפוקי מתחגיג' ין
אחי ר' יאסע' ולאו לאפוקי מדר' יאסע' כדאי קאמי ליה אם שפחה תפס'
לפ' ר' יאסע' אומר כלילי שבת ויומו :

הרמב"ן ז"ל או דיקמא

דבר הגורם לטוהרה סותר והא
ללא גורם הוא . כד' רס'ו ז' ל'
הרי קרי דבר פליגי גורם וסותר ההיא לאו סתירה היא דמד יומא הוא
דסתר ובי כתי' רבא לסותר את הכל ופי' דבר הגורם לידי זכיה . ולא
מחזור לי' . מדר' דקאמרין דבר הגורם לטוהרה טעמי סותר ולא
אחרין דבר הגורם לידי זכיה . ועוד דמיא הכא קרי יום' ח' לפיכך
סותר יום' אחר' . אלא זכיה טעמי אל דבר קרי' שמתחיל ויומו סותר ויומו
ולא מבעי שאין אותו יום עולה לטעמי נקיים' דהא מניין ח' הוא ויומו
שיעלה אלא האי דאמי עולה לטעמי אחרת ויומייה הוא בכיון דרואה הוא אחר
דחמא יסותר ולפיכך הכריחו לומר שסותרו בטוהרתו אבל קושי אס'
לינו לסותר מאוס טוהרת נדה סותר הוא טעמי אבל מאוס טוהרתו לא
היה לינו לסותר ואפילו ויומו סתרי עכשו אינו מתחיל בימי זכיה כלל
ואף על פי שמתחיל בימי נדה אין לינו לסותר ואפילו ויומו דלבר הגורם
עכשו סותר ולא דבר סתרי עכשו גורם בזמן אחר ומיאו דלוי כיון
למניין אחר חתי אינו עולה דלא גרע מינו' טוהר דכתר ליה דאחרן
לשיל לרב דאמר מניין אחד הוא אינו עולין והא לא סתירה מקריא אלא
דכתי' נקיים' מכל דם של אותו מניין . והא דאמרת הגורם לטוהרת
טעמי ודאי מאוס דבעיה לסתירת טעמי אחר טעמי : ורוא דמיא
ר' מריגוס אומר חין ליה טוהרת כותיה . אפילו פרוהא קאמר לבי
שאין דם רואה ג' גורם כלום ואי קסבר נמי דאי אפשר לפתחת קבר
בל דם הוא בקושי חותיה ואין קושי' סותר כר' מריגוס ובין שאין
דם הקושי' שלפני הלידה ולא שלאחר הלידה רואי לכות סותר חף
הלידה אינה סותרת שאין סותרת אלא ברואה רואה לה לטוהרה ו'
כניטב'ט' ובנוטע בטוהרתה שאין לה סתירה כלל . ומיאו אס' רואה
בלידה אין יומא עולה לדברי הכל אלא שאין זה נקרא סתירה כדברי'
רס'ו ז' וכו' לברכה . והכא נמי מפרשין בפלוגתא דאמוראי והכא
נמי מתקוח' למד אינה סותרת לעולם ואינה עולה לשלם ולמד אינה
סותרת לעולם ועולה כשהימים הם רחוקים לעלות כגון שאינה רואה
לכלול עולתה לעלות נקיים' בעינן ואפילו כדוך ימי טוהר כדאמרין
לעיל . ואיני דאמרין ח' נקיים' מלידה כגומר נקיים' חף מלידה

אפילו ודאי לא לובט' קרא דלא גרע חסכת' ודע' ולא עדיף מיניה אלא
פסיטא כשנים וחכמי' למה לי קרא' לאחרים גורם טוהרה ואפילו למתא
עלמא לא כ"ס אלא פסיטא כזו ומודע' ואי כשניה מי גרע חוב ברודא אלא
בראשונה ולטמיו' בחסא ופי' מ' תרתי ע"מ רואה ראשון' של מלרע' מתחיל
במתא ופי' מ' לחו' משום' למניין' הוא כדבר יוסף דאי הכי לא חייטרך
דמתא לרובי' הכא דמתחילת בקפא אלא דמתחיל רבייה לרואה ראשונה
של מגורע כרואה אפיה של ז' גרידה . ואי קשיא נימא קרא לרואה טעמי
הא קת"ל דוקא כשניה אבל בראשונה אינה מתחיל ללאו מעיין הוא . ו'
אינה תורה דמי איבא פסיקת קמי' שמיא במקום זכיה מי העיין הוא לאו ח'
ואיטרך ליתורי קרא למיגמר מיניה ללאו מעיין הוא . ועוד דכל איבא
לקרא מרבה כגון זה דכתיב וכו' טוהר דמיא רבייה לרובי' כגון לרבו דמי'
בראשונה למתא ולח' חוקינין ליה ליתורא למימר' טעמי כתוב' ולמטוי'
לראשונה איטרך ככ"ל . ומה סקסא דרס'ו ז' מי איבא לאחוקמי' למאי
קרא ברואה ראשונה והא הכא נפקא לן בכל דכתב' מנה הכתוב' טעמי
וקרא טעמי . אינה קליה דהאמרין כפ' וכל דוסף' דלחין דלית ליה
מנה הכתוב' טעמי וקרא טעמי ליה ליה וכו' טעמי לית' על הוב' טוהר
טעמי ותנאי הוא . וכן זה אומר הרב ז' דלגבי מגורע איטרך לרבייה
לבי' טעמי דלא חמי' כק' ומה' דלא גרמא ליה מיהא סתרי' מתחת נגעו
הוא מתחיל חין זה מחזור דכיון דאי לאו מגורע הוא נמי כות' טעמי' אינו
לק' מ' וכו' ע' ואיבא לפרוסי' גורם טוהרה כהיטב' ומרש'ת' כדאמרין
לעיל ומיבט למתא למתא למרינו ודאי' דחד אורח הוא למתא . ובמסקנא
פסטי חמי' דמתחיל כמתא דהא חקשייה דמתחיל למגורע חז' גמר' . ולא
פסטי כמעין כלום מאוס דלא מריבויא דקרא יתירא חתי' נעמא למאי
איטרך אלא דמי' מתחיל כמתא הוא :

הרמב"ן ז"ל

דאמר רבא לאחרים גורם טוהרה . ק'
א"כ טעמי ורע דכתב' דמתחיל מתחיל ליתא
לאחרים גורם טוהרה לפסחו לא כ"ס ולמה לי הא דמיא מנין לנגע
בטבת ורע ח' או חס' וכו' כדאיתא בפ' וילא דוסף . וכן נמי קשיא
השכב ומושב לאחרים והא עולמו אינו טוהר משכב ומושב כדאמרין בפ'
לם הגדה וכל המסכת אחר טעמי עליו נדה ולא דמי' ומה איבא לומר
האם מועטיה דמתחיל מאוס דלאו כד' משכב ומושב הוא ולית ביה אלא
נגיעה בעלמא . וק' קשיא והאיבא נמי היטב' טעמי גורם טוהרה היטב'
הוא עולמו אינו מתחיל כד' ופי' אלא לומר נמי האם מועטיה דמתח'
מלכתיה והנזכר אומ' מיעוטא הוא כפ' לם הגדה ח' ככל היינו פריכי'
דעדיף מוכיחו אחר ליה שפיר המסתלה ויכתי' שאין לטוהרה כלל גורם
טוהרה מחזור וכן פירכא ופירוקא דרב יהודה מדסקר'ה בבריות' חתי'
כהן כפ' דם הגדה ותל' מיייתו לה לוי' ע"מ' לא טעמי' לה ולגמור'
לא טעמי' להו' ובמת' לא אחרין טעמי' נמי הכי דכשקלא וטריא בעלמא
לא מיתמר הכי :

ע"ב ולוי

אמר שני משיבות הן . והלתי' כשה חכמי' הגרמ'ס'
ס'הם תקיים' והכניא כפרק'ס' כבוד (ד' וי' ע"ג)
ג'ודת שיבת פדחת ולידה כהיות' ככרית' ואח' כ' נתיירה חין נתינין לה
ימי טוהרה וימי טרה' והחלי' לוי' דאמר נכס' הטמא' כפתח הטוב'
אחזי חין לוי' ימי טרה' הוא ממעיין טוהר אחר' . ומתריס' חין לוי' ימי
טרה' לאו דוקא שאין לה כלום אלא לומר' שאם רואה ביום' ז' לובד
וכיום שבעים' לנקבה טוהרה נדה ומוטה כדוך ימי טוהר ימי' נדות .
ויס' שמתעדין אותה חליבא דלוי' ככ' כ' דאמר' מעין אחד הוא . עוד
פירש' ללוי' חף על פי ששני משיבות הן לא סתרה סתירה מעיין זה אלא
בגללות וזו כיון שאין לה דין ליה חף אותו מעיין טוהר הוא ורואין את
דמי' אם מתחשה דמי' הוא וזה פשוט' זכבון' : בשלש' לרב
דאמר מעין אחד' הוא מ"ה מתחיל לה ויכס' פי' לבית הלל פסיטא ולבית
שמאי' נמי כיון סר'יה' זו טוהרתה למספור נקיים' נמגה סתיה גורמת
טוהרה וכד' הגדה הוא שמתחיל לה ויכס' פי' לבית הלל פסיטא ולבית
שוהר בלא זכ' שאין ראייתה כלום אלא ללוי' אחזי מתחיל לה ויכס' בן
לבית שמאי' כין לבית הלל' . וכרוק' כשופטת' אי כשופטת' למאי חייטרך
וק' ז' ולרב גוסי' אחזי איטרך ודאי לבית שמאי' ללוי' נמי לבית שמאי'
ואיבא למימר' כשלמא לרב טעמי' לבית שמאי' קמטעין לן דלא תימא
למעיייה' מאוס דשני משיבות הן וככה פליגי' קמטעין לן ומודים ואי
שני משיבות הן ביולדת כוב' נמי מטהרי' בית שמאי' אלא ללוי' אחזי
איטרך האי טעמי' כדמריבוי' מכל מקום שמתחילתה דהא לית ליה
לאחוקמי' אלא כדך כלוגמא' ופריק' אפילו הכי איבא למיטעי' בה
לבית שמאי' דס' ח' חף על פי ששופטת' לא טעמי' קמטעין לן . כיון
דלמטה' כשמתעין דלרב ימי טוהר סרואה כהן חין עולין לה לסתירה
זכיה . וקיימת' לן כות' ישראל החמירו על עמתי' שאפילו רואות טעמי'
לם כחדל' ויפכות עליה טעמי' נקיים' וקיימת' לן אי אפשר לכתיבת
הקבר כלא דם אס' כן הולדות כרבות טעמי' נקיים' כדוך ימי טוהר
פלוג' אלא שני' לידה נמי' אס' אינה רואה לן' עולין לסתירה ויפכות

67

חרושי נרה להרמב"ן ז"ל פרק בנות כותיים פח

ורבא לא נקיים מדם לומר אט"פ שאינו גורם נקיי' בעינן ואף בימי טוהר
וכדבר : ורוא דאמר רבא א"ל בשלמא עולה היינו ללא מפסקא
טומוסה ה"ק א"ל בשלמא דינה לעלות בשאינה רואה אפילו ברואה נמי
אינה סותרת שאין כלן' דמפסקא אלא וימו הוא דלא חוי לעלות דומיא
דרואה קרי סותר יומו ואינו מפסיק כדאמרן ברוב פירוקן וכ"ס הכא
דהאי דם לאו כגורם הוא טומוסה כלל ולא מוסף ביה טומוסה דכלום לא
א"ל אינו עולה האיכה טומוסת' וזכועיים דמפסקא . כן כ"ל לפי' שמעו'
וזכועסתא מחריון בה בענינים הרבה שאינן עולין . ואיכא למידק
אשמעתין דהא בשילהי בא סימן (דף נד) איבעי להו ימי לידתה שאינה
רואה בהן מרו שיעלה לה לספירת יצתה . ואמר רב כהנא פ"ט ומפסקא
פ"ט עולין פ"ט . וי"מ דהכא אלוכא דר' מרינוס איריין דאביי דאיק
מדקאמר איכה סותרת מכלל דאינה עולה דה"ל למיתבא רבואה דשלה
ורבא אמר אפילו לר' מרינוס עולה והא דאמר רבא מנא אמיתא ליה מואח'
טוהר לומר דכיון דקדא קא דרשיין אפילו לר' מרינוס אית ליה . וכן
הא דתניא מוטה ולא מנגעט מוטה ולא מלידתה קדא קא דייק ווינו
דקאמר ליה אביי פני חדא כלומר לר' מרינוס דקא חדא אכל ברייתא
דפתי קמבי והא דאמר אביי מנא אמיתא ליה לומר דכיון דמשכחת מנא
דאמר איכה עולה ר' מרינוס הוא דהא לרבנן עולה . וזה הפי' שמעתי
ולא נתקבל לי . ועכשו מלמתי בחוסמות בשמו של ר"ס ז"ל שכתבו
בתשובותיו ואמר הרב ז"ל מדע דהא בעי לה לקמן בפ' בא סימן איבעי
להו וכו' . ואין דרך התלמוד לשאלו בעיא אחת שתי פעמים ולא מנינו
כן בשום מקום תלמודי חילין גדול . ועדיין אינו מחזור לפי שאם היה
אביי מודה לרבנן דעולין לא היה משי ליה לר' מרינוס טועט וחולק
דליכא למידק מלישא דיריה הכי פלל כדפרישית . ועוד הא דפרישו
בדבא דאמר מנא אמיתא ליה דמקרא דייק ולא מני רבי מרינוס למפלג
עלה הא לאו מילתא היא דאי איכא למידק מקרא תיקי לר' אעור דאמר
דאינה עולה אלא היינו טעמא דאביי דליה ספק לתרונא להאיך ברייתא
דבשילהי בא סימן כדדערן לה רב פפא א' שאני התם וכו' . ומסקנא
דעולין דאי כרבא איתא דק"ל כוותיה ולא כדברי הרב ר' יעקב ז"ל
שפי' שהל"ד לידה כהכא אלא כפי קבלת הגאונים שהוא לחי במסכת
עירובין (דף יט) דלייתוב מינה התם בגמרא פ"ט מעובד דרב והיה
שארם ופא דלא מייחין לכולהו בשמעתינן כמה איכא בתלמוד דכוותיהו
שדברי תורה ענינים במקומן ועשירים במקו' אחר ומה שאמרם שלא עלאו
שתלמוד בעיא א' כשני מקומות כאן מליט . וע"ל לו דהתם אמוראי
בדחאי אמו למיפישט אי כאביי או כרבא ומ"מ . וע"ל לו דהתם אמוראי
להו וכן מנינו בפרק הנגד (דף ס"ט) דאיבעי להו מי בעינן ודן או
לא עביד בעיא סתם בפלוגתא בר' יהודה ורבנן דמתני' בפרק המקבל
(דף ק"ד) מהו שידרו בכעג חוב וכן בפרק חזקת השמים (דף ט"ז)
פי מניייהו הלכה וזו כן פשטו מברייתא דעולין ואידיה ליה דאביי דסבר
לכ"ע צ"ב לרבנן בין לר' אליעזר אין עולין :

ע"ב והא דתניא הכא תה ימי נדתה אין ראוין ליכה ואין
ספירת ז' עולה בהן לקמן בשילהי בא סימן אמרינן
זאת אמרת ימי נדתה שאינה רואה בהן עולין לה לימי יצתה אלא שהן
חלוקין בפירושיהן דהכא קאמרין אין ספירת ז' של זבה גדולה עולה
בימי נדה לפי שאינה נעשית תחלת נדה משראת ג' יוביה עד שתספור
שבעה נקיים והתם זוכה קטנה קאמרין שאט"פ שראתה שנים בימי
יצתה ונעשת נדה מונה יום אחר טוהר מאותן ז' של נדה ליצתה וזוהי .
ולשון אחר פירש פ"ט ר"ס ז"ל והכל שוין בדבר זה שמשעת שנעשת
זבה גדולה כל ראיות שראתה אינה עולה בהן אלא סותרת ואינן ראוין
למנות מהן ימי נדה ויובה :

דף לח ע"א והא דאמרין הא קתשמע לן דאפשר לפתיחת
קבר בלא דם אלתא אי הוה דם בפתיחת
הקבר היא וזה ליכא לאוקמה אלא כנפלים דליט להו קושי דאי בולד
מילתי כי הוה דם בפתיחת הקבר נמי לא היא ויכה דהא בקושי חיותיה
שאין לך קושי גדול . מפתיחת הקבר אלא כנפלים הוא דמתוקמה ליה
דמאה יום בלא קושי קמני . ואין זה נכון לומר דאין פתיחת הקבר
בלידה קושי דלא מסתבר הכי ועוד דהא מכל מקום דמה מחמת עממה
ולא מחמת ולד קרינן ביה . וה"ל דמנו בגמרא דאמר דא"ל לפתיחת
שקבר בלא דם ויש קושי לנפלים קמ"ל אלא רואה בלא קושי קמני דאלו
בקושי יש רואה כל יומיה :

ע"ב הא דתנן אמר ליה דיו לכה מן הדיו וכו' . לא דסבר רבי
אליעזר בימי נדה נדה בימי יצתה טוהרם דהא רבי
אליעזר מסתמא מן בכל עת משמע . אלא לומר כיון שיש לנו לדרוש
דיו על כרחנו ונשמא ימי נדתה והכתוב אומר וישיבה אח' לכולן נמלא
שטמאם בין בימי נדה בין בימי יצתה . ואם תאמר אם כן מיישר קל
קובעת :

מקבע לא קבעה פ"ט ז"ל דתיבשו ג"פ לעקרן . ויחיש מהו
2 3 **כנ ב** דעמוס

וחומר ויבוא דמיפרך קל וחומר לא אמרינן דיו כדליתא בכבא קתא .
איכא למימר הכא משום דיו לחודיה לא מיישרך דהא טוהר בימי יצתה
אלא ודאי בא דיו וטמא יהיה ימי נדתה ובה הכתוב וטמא אף ימי יצתה
וכה"ג אמרינן דיו והיינו דמקשינן לקמן רבי אליעזר ואיתא בימי נדה
נדה בימי יצתה וטוהר ומריק אחר קרא משב וכו' . ויש מפרשים
דלר' אליעזר אית ליה הכי ודאי דבימי נדה נדה ובימי יצתה טוהרין
כדיו דיו . וה"ל לקמן דמה מחמת עממה ולא מחמת ולד ואיתא בימי
נדה נדה בימי יצתה טוהר ומריק אחר קרא משב וכו' . ורוא דאמר
ומקיים קרא וקל וחומר וגרסי בתמיה ורבנן אמר קרא משב וישיבה אח'
לכולן וזו היא גרסתו של ר"ח ז"ל וקבלת הטוספסא : ורוא דאמר
רבא כהא זכנוהו ר' אליעזר טעמייהו קא מפרש דודאי ר' אליעזר אפילו
פרכיה לק"ו אינו כיון עד שיטמא ימי טוהר . שהטורה טוהרם סתם .
ועוד שאין לך טעם להחמיר עליו יותר מן השוים ורבנן נמי לא גריבו
לר' אלא למיפרך טעמיה דר"ח :

דף פ"ט ע"א לומר שאין אשה קובעת לה וסת בתוך ימי יצתה .
פירש ויצתה ממש וכל שכן בימי נדתה
שחס ראתה נדה בריש ירחא אינה קובעת וסת עד שמולה עשר יום שבעה
ימי נדה ואחד עשר של ימי יצתה והא דקמני אחר עשר מוסר דבאחד
עשר לא קבעה לעולם אלא ביומין הראוין לנדה קבעה אבל בימי נדתה
עממן לא קבעה כלל והכי נמי איתמר בפרק קמא דמכילתין דקמן חוק מן
הגדה וכו' . כדליתא התם . ואי קשיא דשמואל אדרים לקיש ור' יוחנן
דאמרי אשה קובעת לה וסת בימי יצתה התם אי לרב פפא כגון חזריא
ברישי ירחא ובתמיא בירחא וחזיא בריש ירחא ובתמיא בירחא והשתא
חזיא בתמיא בירחא וברישי ירחא לא חזיא כיון דקרא דריש ירחא
וקבעה דתמיא אמרינן דתמיא טיקר ואיך תוספות דמיס כוו ותי
לרב הונא בריה דר' יהושע בהכי לא קבעה אלא כגון דחזיא דרתי
קמייתא מתטיין סתום ושלשה בימי יצתה דאמרין הך הקדמה פוסק'
דמיס הוות וכדפרישין בגמרא סופא למימרא דריש לקיש ור' יוחנן דמי
נדה הכי נמי מתפרש רישא דמי יצתה אבל חיונוכו בימי יצתה תמס דכ"ע
אין אשה קובעת בהן וסת כדשמואל נמא שאין אשה קובעת לה וסת
אלא בתפלתא אחד עשר יום ורואה ב"ט וביומר מכאן . אלא רבה
ראויות בפחות מכאן אינה קובעת אלא סבר ר' אבהו ב"ט דוד ז"ל
כמב אס רגילה דלמות מ"ט ז"ל לט"ו לראיתה דכל חדא וחדא קיימת
לחברתה בתוך ימי יצתה ראוין את האמנעויה כאלו אינן . ואסתר קובעת
לה וסת מכ"ט לכ"ט דקיימי אהדדי בימי נדה ואי חזיא כהון ארבע
ראיות מכ"ט לכ"ט קבעה לה וסת להפלת כ"ט ובעיא עקירה תלתא
וימי ובידיה אבל אמנעויה דקיימי להו בימי יצתה לא בעיא בדיקה
מולא כהם טעם שרי אשה ו לא הפליגה כ"ט כדי שתקבע לה וסת
להפלת כ"ט . ועוד מלא הרב ז"ל קביעת וסת במקרב ראויות
ואמר שלא אמר שמואל אין אשה קובעת וסת בימי יצתה אלא בתוך אחד
עשר דקמני מתטיין אבל ביומי הראוין קובעת וסת עשר קובעת
הילכך אם ראתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום וסת עשר קובעת
דלא מתחלת נדה עד דספרה שבעה נקיים קובעת דלענין וסת ימי נדה
חשיבי שלא טהרו אלא אחד עשר וה"ל משום דקיים להו לרבנן דכשבעה
ימי נדה היא מתמרתק מדמיה ולא הדרי עד אחד עשר יום וכי מטיא
לשמונה עשר יום בין שהיא ראויה לנדה בין שהיא מספירת יצתה ראוין
הן לקביעת וסת . וכבר הורה זקן ז"ל . אלא שכתבו אין הנשים
משמרות פתחי נדה ויובות וכטועות משוינן להו ומכל מקום אם ראתה
שלשה פעמים כל א' וא' בתוך י"ט יום זה דבר הוא שעדיין לא קבעה
וסת שהיא אי אפשר שלא תהא אח' מהן בתוך אחד עשר ממש אבל אם
ראתה על הסדר הוה שמונה פעמים קבעה לה וסת מפני האמנעויה כמו
שכתבו לדעת הרב דהאיכא ארבע ראיות ומחשבת היא פעם אח'
ולא הוה תלתא הפלגות עד דאיכא ארבע ראיות ומחשבת היא פעם אח'
לכולן . ולפי דמתי מכאן שהחמירו בטת ישראל על עממן להיות כטועות .
ורבי נמי דאמקן לכן הכי אין מונין לעולם ואין משגיחין על שמונה עשר
ולא על ימי נדה והאשה קובעת וסת בכל זמן שפיראם בין בתקרבת
ראויות בין בתפלתא חזקין ולא נכשרך ללמד לבנות ישראל ימי נדה
ו"ל שכבר נשתכח מהן לגמרי וגורו עליו ולא נתלק נמי . בין רואה בהן
שלש פעמים לרואה שמונה שלא יבואו לשעות בקביעת הוסת והרבה
קלוקלין סייחו קרובין לנא בדבר . והכתי דרפתיים זכרונם לברכה
פתבו בחוסמות דרבי יוחנן וריש לקיש פליגי דשמואל והלכה כמותם
ואשה קובעת לה וסת בין בימי נדה בין בימי יצתה ודיו התלמוד ומכל
מקום בתוך שבעה ימים שראתה בהן נדה אינן יכולין להחמיר לדיו
הגמרא דקתנן בפרק קמא חוק מן הגדה וכו' . ועכשו לעולם
קובעת :

חרושי נדה להרמב"ן וז' פרק בנות כותים

דמיון לה אם היה רגילה מס' לט' דהיינו ימי זוב מביעי' למיחש ולא
 תחת ליום ט' וקודם ראיה טמא תראה וחיט יודע היכי חייבין למיפסטי
 כח מילתא מדמחלו' התם לר' פנחס נמי רחמי' עשרין ותרין קמיי' לתת' בימי
 גדה הוא ורחמי' עשרין וז' דהיינו בימי נדה כוונת' . ולהאי פירושא
 אמאי לא תיחוש להו ככל זמן טיבא לה ואתה כיון שהוקבע הוסי' כרחמי'
 בזמן נדה . אלא חפשי' לפרש תקבע לח קבעה מיחש מהו דמיון' לה אם
 היה לה וסמ' כין קבוע בין שליכו קבוע בימים הראויים לוסת ואירע לה
 אופו היוס בימי זיבה מהו שחוש טמא בימים הללו תראה ולא תשתח' או
 דלמא כספי' שליכה קובעת וסמ' כיון' . א"כ אינה חוששת לוסת הראשון
 שלה בימי י"א והא מילתא מיפסטי' כהדין מדמחלו' לפירושיה דרב פפא
 ונעטין גמ' ודאי מסתברא דלית הלכתא כרב פפא אלא כרב הונא בר'
 דר' יבנאי ואיברו כיון דלירחי' לראיה דרב פפא מדמחלו' ודאי מיפסל
 פליג עלי' ואינין דוסתות דרבנן ע"כ דלא חפשי' ל' לרב הונא לקולא חזן
 לקול' קייסו כה ווע' ג' דאמר רב פפא ככליה' האשה דלק' דחיישא . ר' פפא
 לון מהי'תן כה דליתו מדמחלו' אמר' והא חידתו . אבל הרב ר' אברהם
 פר דר' ל' פסק בספרו כר' פפא וזף חזו עליו כסמוך וכ"ס מחבר
 שכתבו שאין הכי'ס יודעת פתחי' נדה ככל רחמי' סתן רוחות חושטין לה
 ככל זמן שהיא כחור' נדה הן :

דף לטע"ב גרסת' רס"ו ל' . א"ל רב פפא אלא הא דאמ'
ר"ל וכו' אלא מרי' ירחא מנין כלומר
 מדקרי ליה לפסע' ג' כחור' ימי נדה לפי חשבון הראוי מנין . וק"ל והא
 ר' פפא נופיה נמי אית ליה נדה ופתחה וכו' מנין ולא לני' חשבון הראוי
 ועוד דלמא מסוס תרי' יומי קמח' דקביעי' בימי נדה קרי ליה הכי
 ואפשר דהכי קאמר ליה והא הכא דתעשרין וחמשה לרי' ירחא קמיי' לתת'

סליק פרק בנות כותים

פרק יוצא דופן

דף ס"א ורבי שמעון הוא חלש לר"ל ונדה לא בעין
 שהוריעה אמו טמאה ליה .
 וא"ל לרבנן נמי מביעי' להו להכי כיון דלייב' אמרי' הבית טמא ולי' לכו
 כיוון הולך עד שלא נבט כדלית' ב' . התפלת' שמיטת' דלמא טמאה ליה
 זה כתב רס"ו ל' . וק"ל נמי דלית להו בחפלת' שלי' כיוון הולך
 איכא דחויבין ודאי דמימוק מנא להו . דלמא טמאה ליה . ואפשר דל' ש'
 דלית ליה ביטול' ברוב לענין טומא' אגטור' קרא לענין ליה חל' לרבנן
 לית לכו ביטול' ככה"ג . ואיכא למימר נמי לרבנן ממילא . ש"מ דא"כ
 ליתא קרא כי תבעל . ולידה מלי' כי תוריע דאפילו לא ילדה . אלא בעין
 שהוריעה טמאה ליה : כ"ט גמ' ליה מכבוד . פי' דאי לאו
 ג"ס כיון שחריכה וילך דופן ככלל ליה גבי אדם . א"ל למטבו מני' וילך
 נבטי' כר"ך ג"ס דלידה ליה והא דאמרינן שכן אמו ממלו' לא דריא ג"ס
 אלא מסתברא ליה ליה דלדג' גמ' כן מסוס דדמי' תמי' הוא דכא'
 כתיב אמו והכא כתיב אמו והא דאמרינן לקמן מלמא אמו נפקא לחו' דוק'
 לא חל' מטעמיה דג"ס נקט' : זאת תורת העולה היא העולה הרי'
 חלו' ג' . משוטין פרט לנשחטה בגילה וכו' . פי' ל' יהודה כיון דמתעט'
 הני אט' פ' ספסולן בקדש ומכשר הן והול' ושארא' פדבעין למית' כריכי'
 משוטא לכל חד וחד חל' לר' שמתען כיון דקרא' א' מרבה וקרא' ממעט'
 הרכיבו ריבה הכל והמיוטט מיעט הכל . וז"ל כאן שפיסולו בקדש כאן
 שאין פיסולו בקדש . והא דאמרינן הרי אלו מיעוטין ולא אמרינן אין
 מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות מסוס דכיון דכל א' ממעט את שלו' אין
 כאן מיעוט אחר מיעוט שאין מיעוט אחר מיעוט לרבו' לא כשהן ממעטין
 דבר אחד כגון שאמרו עשרה כהנים כותבים בפרשה כהן ולא ישראל ואין
 מיעוט אחר מיעוט . אלא לרבות אכל כאן כל מיעוט הוא לר"ך למעט את
 שלו' וכיוצא בזה כב"ק שור שור ז' פעמים להולי' שור האשה ושור
 יתומין ושור האפורוסוסין וכו' ולא היו מיעוט אחר מיעוט והכי תלמא'
 מיעוטי' נמי ממעטי' הכי תלמא' פסולי' כדפרושי' . אבל במסכת ארויות
 מנלתי' כפ' ראשון בירושלמי גבי נפש כי תחטא אחת תחטא בטמאה הרי'
 אלו מיעוטין דמקשי' בכל אחר את אחרת מיעוט אחר מיעוט לרבו' וכאן
 את אחרת מיעוט אחר מיעוט למעט א"ר תמא' עניה היא דכתיב מיעוט
 אחר מיעוט לאחר מיעוט . ולדעת זו היא דאמרי' בסנהדרין כהן ולא
 ישראל מפני שכולן כריבין לכבוד לומר דעשרה בעינן . אבל בשאר דוכתינן
 ג' מיעוטין או יותר כדרשין הן פולן למיעוט כחשמתן ולא כחמרה מדהו'
 בתורה אלא כשי' מיעוטין מיעוט אחר מיעוט מ"מ כל הך פסולי' דמבט'
 ר' שמתען מודה כה' ר' יהודה וטעמא מפרש כהם' וכו' (דף ס"א) מפני

דף ס"א ורבי שמעון ור"א דאמרינן חד בכהת קדשים . פי' דאע"כ
 דהאי וזאת לא מיתר ביובא דופן שאם עלה
 ורד מיהו אין בחשמת' תורת העולה לרבות כל העולה' לגמרי כיון שחקרא'
 א' מרפה ומקרא' אח' ממעט' וא"ל לעמתי' המיעוט ככהת חולין דכוליה
 מעמלא' נפקי אפילו לענין שאם עלו ורדו . לבי' ע"כ מוקמינן מיעוטא
 בכהת קדשים וכיון דקוליס' הם יבואו כולם . וכל שהוא פסול בכהת
 חולין מיעט בכהת קדשים לפסול' ולמא' שאפילו אם עלה ירד דמיעוטא
 הכי שמתעט' שאם עלו נמי ורדו :

דף ס"ב דאמרינן מקור קמיו טמא . לא דמקור כגניעה
 דרי' ממעט' דס' דהא כתי' השתרי' הוא ודס' גופה'
 אינו לא אוכל ולא משקה אלא גורת הכתוב טמואה' כנראת' פס' מתחלה'
 וכל שכבר כו' טמא הוא ומתעט' בימי' חיוני' טומאת ערב' במטהו' . כדס'
 הגדה דמקומו הוא נפשה דס' הגדה . וס' ג' מוכח כפ' בתרא דמכילתין
 דקאמרינן